

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PAGALBINIO APVAISINIMO ĮSTATYMO NR. XII-2608 3, 5, 7, 10 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2017 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Embriono donorystė yra draudžiama, išskyrus atvejus, kai donorystei yra naudojamas lytinių ląstelių banke laikomas embrionas, ~~kurio raštu atsisakė asmenys, nurodyti šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje~~ **pasibaigus nustatytam embriono saugojimo terminui arba mirus vienam ar abiem sutuoktiniams (sugyventiniams), arba pasibaigus santuokai ar registruotai partnerystei, ir yra abiejų sutuoktinių (sugyventinių) (embriono donorų) sutikimas dėl embriono panaudojimo donorytei.** Šiuo atveju embriono donorais laikomi abu sutuoktiniai (sugyventiniai). Embriono atsisakymas yra galimas ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams nuo pagalbinių apvaisinimo pradžios. Embriono atsisakymo ir jo panaudojimo kitų sutuoktinių (sugyventinių) pagalbiniam apvaisinimui tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Rašytinio prašymo atlikti pagalbinių apvaisinimą ir informuoto paciento sutikimo atlikti pagalbinių apvaisinimą formų reikalavimus tvirtina sveikatos apsaugos ministras, **pavyzdines formas – šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta kompetetinga institucija.**“

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Informacija, nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, prieš pagalbinių apvaisinimo pradžią turi būti pateikta ir raštu, sutuoktiniams (sugyventiniams) užpildant ir pasirašant informuoto paciento sutikimą. **Kai pagalbiniam apvaisinimui numatoma sukurti ir saugoti į moters organizmą neperkeltus embrionus, informuoto paciento sutikime papildomai nurodoma: terminas, kurį sutuoktinių (sugyventinių) lėšomis saugomi sukurti, tačiau į moters organizmą neperkelti embrionai; ar sutinkama vieno ar abiejų sutuoktinių (sugyventinių) mirties atveju, taip pat pasibaigus sutuoktinių (sugyventinių) nustatytam embrionų saugojimo laikui, santuokai ar registruotai partnerystei embrionus panaudoti donorytei.**“

2. Pripažinti netekusia galios 7 straipsnio 3 dalį.

~~„3. Prieš pasirašant informuoto paciento sutikimą, abu sutuoktiniai (sugyventiniai) yra raštu informuojami apie preliminarią visos pagalbinio apvaisinimo procedūros kainą.“~~

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 10 straipsnio 1 dalį 8 punktu:

„8) embrionų, kurie šio straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais buvo sunaikinti ir (ar) nutrauktas jų saugojimas, skaičių.“

2. Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Sukurti besivystantys, tačiau į moters organizmą neperkelti embrionai laikomi lytinių ląstelių banke. Lytinių ląstelių banke embrionai saugomi ir naudojami sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Embrionai pagal sutuoktinių (sugyventinių) raštu pareikštą valią jų lėšomis saugomi informuoto paciento sutikime nurodytą terminą, bet ne mažiau kaip dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios ir ne ilgiau kaip dešimt metų. Pasibaigus pagal sutuoktinių (sugyventinių) raštu pareikštą valią embrionų saugojimo terminui, mirus vienam ar abiem sutuoktiniams (sugyventiniams), taip pat pasibaigus santuokai ar registruotai partnerystei embrionų saugojimas gali būti tęsiamas valstybės lėšomis, jei abu sutuoktiniai (sugyventiniai) yra sutikę dėl embrionų panaudojimo donorytei, tačiau ne ilgiau kaip dešimt metų nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios.“

3. Pakeisti 10 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Draudžiama naikinti pagalbinio apvaisinimo metu sukurtą ir į moters organizmą neperkeltą besivystantį embrioną ir (ar) nutraukti jo saugojimą, išskyrus, kai:

1) pasibaigia embriono saugojimo terminas ir embrionas nėra panaudojamas donorystei;

2) miršta vienas ar abu sutuoktiniai (sugyventiniai) ir nėra abiejų šių asmenų šio įstatymo nustatyta tvarka išreikšto sutikimo dėl saugomų embrionų panaudojimo donorystei;

3) pasibaigia santuoka ar registruota partnerystė ir nėra abiejų šių asmenų šio įstatymo nustatyta tvarka išreikšto sutikimo dėl saugomų embrionų panaudojimo donorystei.

~~Pagalbinio apvaisinimo metu sukurtas embrionas gali būti naudojamas tik moters pagalbiniam apvaisinimui.“~~

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 15¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 15¹ straipsniu:

„15¹ straipsnis. Išlaidų kompensavimas ir atlyginimas donorams

1. Visos būtinos nevaisingumo gydymo, onkologinėmis ligomis sergančių asmenų iki 40 metų vaisingumo išsaugojimo, lytinių ląstelių donorų ištyrimo, lytinių ląstelių paėmimo, laikymo, pagalbinio apvaisinimo procedūrų (įskaitant vaistus) ir embrionų, kuriems šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka tęsiamas saugojimas pasibaigus pagal sutuoktinių (sugyventinių) raštu pareikštą valią saugojimo terminui, saugojimo išlaidos šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems asmenims kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos

draudimo fondo biudžeto arba valstybės biudžeto lėšų sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

2. Už paimtas lytines ląsteles lytinių ląstelių donorams yra atlyginama iš valstybės biudžeto. Sveikatos apsaugos ministras nustato atlyginimo dydį, sąlygas ir tvarką.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

2. Sutuoktiniai (sugyventiniai) šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje išdėstytoje Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio 2 dalyje ir šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje išdėstytoje Įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka iki 2019 m. gruodžio 31 d. gali pareikšti valią dėl iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sukurtų embrionų saugojimo termino ir sukurtų embrionų panaudojimo donorystei. Jei sutuoktiniai (sugyventiniai) nepareiškia šios valios, iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sukurti embrionai saugomi jų lėšomis dvejus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, tačiau ne ilgiau nei iki vieno ar abiejų sutuoktinių mirties arba santuokos ar registruotos partnerystės pabaigos, ir nėra naudojami donorystei.

3. Šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstyta Įstatymo 15¹ straipsnyje numatyta kompensavimo tvarka taip pat taikoma iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtų ir po šio įstatymo įsigaliojimo tęsiamų nevaisingumo gydymo, onkologinėmis ligomis sergančių asmenų iki 40 metų vaisingumo išsaugojimo, lytinių ląstelių donorų ištyrimo, lytinių ląstelių paėmimo, laikymo, pagalbinio apvaisinimo procedūrų (įskaitant vaistus) dalies išlaidų kompensavimui. Lytinių ląstelių donorams atlyginama, jei lytinės ląstelės paimtos po šio įstatymo įsigaliojimo.

4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Viktorija Čmilytė-Nielsen

Aušrinė Armonaitė

Simonas Gentvilas

Gintaras Vaičekauskas

Arūnas Gelūnas

Ričardas Juška

Eugenijus Gentvilas

Jonas Varkalys